

Kirkeliv

Menighetsblad for
Egersund, Eigerøy og
Helleland menighetene

„Jeg, Herren, har kalt deg i rettferd og grepet din hånd. Jeg har formet deg og gjort deg til en pakt for folket, til et lys for folkeslagene.

Jesaja 42,6

Redaksjonskomité: Arne Espeland, Kenneth Pedersen, Victoria Tengedal, Kari Johanne Melhus, Thor Erling Sætrevik og redaksjonssekretær Ivar Barane. Kirkekontorets adresse er Damsgårdsgate 4A, 4370 Egersund, Tlf. 51463330, www.eigersund.kirken.no, kirkekontoret@ekf.no

Helligtrekongersdag

I gamle dager var juletiden en periode med både alvor og skjemt. Det var festdager til minne om både solsnu og Jesu fødsel, det var juleleker og god mat og drikke - og det var opptog med røtter fra middelalderen.

Et slikt opptog kan vi lese om i bind 1 av Egersundshistorien (Egersund fram til 1880, av Egil Harald Grude). Her fortelles det om at det hver 13. dag jul gikk en prosesjon av menn gjennom Egersunds gater på leting etter Jesusbarnet. Den som gikk først i toget bar en stor stjerne med lys i. Bak ham fulgte de hellige tre konger (de vise menn) og Herodes. De tok inn i hus hvor eierne var kjent med at de ville komme, og fremførte en sang som handlet om det store budskapet om frelseren som var født. Til takk fikk de både mat og drikke. Det de ikke klarte å fortære på stedet, tok de med. Så vandret de videre, og besøkte nye hjem. Det fortelles at en del av byens innbyggere ble nokså forarget over virkningen bevertningen fikk utover kvelden.

Stjernen som ble brukt i disse opptogene oppbevares i dag på Dalane Folkemuseum. Stjernen i toppen av juletreet på Torget er en kopi.

Opptogene i Egersund hadde røtter langt tilbake i tid, og fant sted i mange land. I katolsk tid, altså før reformasjonen på 1500-tallet, var de en del av de kirkelige mysteriepillene i Europa. Fremst i opptøget ble stjernen båret. Så kom tre prester kledd ut som konger. Etter hvert sluttet vanlige borgere seg til opptøget, som endte i en kirke, hvor en større stjerne lys-te over alteret. Der ble et forheng som skjulte den nyfødte Jesus fjernet, og Himmelkongen viste seg. Da knelte alle under lovsang og ofret sine gaver.

Etter reformasjonen ble den kirkelige delen av denne festen stanset. Men opptogene fortsatte, nå med barn som deltakere. Fra hus til hus gikk barna, sang sanger og fikk små gaver.

49 barn plukket i år opp en gammel tradisjon og gjennomførte en stjernevandring gjennom Egersund sentrum for å feire Helligtrekongersdagen.

Foran alteret i Egersund kirke var det satt opp en fin julekrybbe med Maria, Josef og Jesusbarnet.

Skolebarna hadde enerett på dette. Det hendte at voksne prøvde seg. Det fortelles for eksempel om da skreddersvennene i Bergen gikk i prosesjon i 1609, med stjerne og utkledd som konger. De ble ilagt bøter fordi de gikk tre konger med stjerne uten lov av øvrigheten. I siste del av 1700-tallet og utover på 1800-tallet skjedde det likevel en endring. Det ble nå vanlig med slike opptog som det fortelles om i Egersund.

Stjernevandringen og tradisjonen med stjernemenn var knyttet til historien om de Hellige Tre Konger, eller de tre vise menn som brakte Jesusbarnet gaver. Dagen det skjedde på var Helligtrekongersdagen, den 6. januar, 13 dager etter jul. Denne dagen var tidligere en viktig høytidsdag i Norge. Det var dagen da Jesus ble døpt. I østkirken feirer man både Jesu fødsel og dåp på denne dagen. Hos oss sier vi at trettende dag jul er

den siste juledagen. Nå begynner hverdagen igjen.

Torsdag 5. januar var mange 9-åringer i Egersund med på å feire Helligtrekongersdagen, med et opptog her i byen. Etter opptøget var det samling i Egersund kirke, der de fikk prøve seg som tårnagenter. Det er noe fint ved å la barn i dag delta i tradisjoner som har røtter mange hunder år tilbake i tid.

TEKST: KNUH PETERSEN
FOTO: IVAR BARANE

Velkommen til
GUDS-
TJENESTER

Søndag 15. januar

2. søndag i
åpenbaringstiden
Matt 3,13-17
Jesus blir døpt

Egersund kirke

kl. 11:00
Wikøren Nilsen og
Betten, dåp og natt-
verd, offer til kirkens
400 års jubileum.

Eigerøy arbeidskirke

kl. 11:00
Innsettelsesgudstje-
neste av Christiane
Krahner, Stokstad
Barane og R. Pedersen
deltar, nattverd,
Misjonskorpset spiller,
festkirkekaffe, offer til
menigheten. Kirke-
skyss ring 47613289
mellom kl 9:30-9:45.

Ivesdal kyrkje

kl. 11:00
Veggeland og Hadland,
nattverd, offer til
Nordmisjon

Sokndal kirke

kl 11:00
Tema gudstjeneste -
Pro bono, Paulsen og
Hadland, nattverd,
kirkekaffi, offer til
Ukraina ved THK

Lund kirke

kl 11:00
Misjonsgudstjeneste.
Bjaanes og Konstali.
Dåp. Nattverd. Bæluba
søndagsskole.
Takkoffer NLM.

Nytt Seniorforum

Egersund menighets nye tiltak for aldersgruppen 60+ er i gang igjen. Motto for forumet er «Et sted å delta, og et sted å bidra». Torsdag 19.1.2023 kl 19:00 får vi besøk fra Sola kommune. Der

har de et opplegg kalt Kullingane hvor alle som fyller 65år blir invitert til samling i kommunens regi. Hensikten med samlingen er å etablere en relasjon mellom kommunen og Kullin-

gane, og mellom innbyggere født i samme årskull. Noen av kullingane blir plukket ut til en arbeidsgruppe som på forhånd avklarer forventningene til samlingen. Vi får besøk av Per

Inge Ruud, tidligere rektor på flere barneskoler i Sola kommune, som vil fortelle om opplegget. Politikere er invitert.

TEKST: PER ARNE SANDVOLD